

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.050/2022/8.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Barnóczki Csaba (cím1) ügyvéd által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek, a dr. Phd. Rácz Zoltán (cím3) ügyvéd által képviselt Alperes cím4 alatti székhelyű alperes ellen, munkaviszony helyreállítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 9.M.70.050/2021/61. számú ítélete ellen az alperes által 62. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásában meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy az alperes elmaradt munkabér címén 2 161 080 (kettőmillió-egyszázhatvanegyezer-nyolcvan) forint, elmaradt megbízási díj címén 2 240 000 (kettőmillió-kettőszáznegyvenezer) forint és elmaradt cafeteria juttatás címén 370 004 (háromszázhetvenezer-négy) forint összeget köteles megfizetni, és mellőzi a keresetet elutasító rendelkezést, továbbá az elsőfokú eljárási illetéket az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül kell megfizetni.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek másodfokú perköltség címén 160 000 (egyszázhatvanezer) forintot.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen meg az állam javára fellebbezési illeték címén 537 600 (ötszázharminchétezer-hatszáz) forintot.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1991. október 1. napjától állt munkaviszonyban a alapító neve által alapított alperesnél, illetve jogelődeinél. A 2020. december 7. napjától betöltött munkaköre ivóvíz hibaelhárítási és építési

csoportvezető volt, amely munkakörére vonatkozóan munkaköri leírással nem rendelkezett. A 2015. szeptember 15. napi keltezéssel, építés, hibaelhárítás szakértő munkakörre vonatkozóan kiadott munkaköri leírás szerint a felperes feladata volt – egyebek mellett – a szakterületéhez kapcsolódó teljesítmények figyelése, ezek ellenőrzése számítógépes nyomon követéssel, illetve alkalomszerűen helyszínen; az alvállalkozók által végzett szakterületi munkák koordinálása, ellenőrzést követően a számlához kapcsolódó teljesítés igazolása; a munkaköréhez kapcsolódó, de a munkaköri leírásban nem szereplő területéhez és munkaköréhez kapcsolható eseti vagy rendszeres feladatok ellátása, annak szükségessége, vagy vezetői utasítás alapján.

A felperes munkavégzési helye az alperes központi telephelyén, a cím4 alatt volt.

[2] Az alperesnél az üzemórák napi szintű leigazolása a gépüzemnapló, a fuvarlevél és szállítólevél leigazolása, a helyszíni irányító, a műszakvezetők-, míg a havi szintű összesítés, igazolás a felperes feladata volt. Arra nem volt előírás az alperesnél, hogy a felperesnek kötelessége összevetni a művezetők által leigazolt adatokat a teherporta napló adataival.

[3] Az alperes 2013. június 7. napjától visszavonásig engedélyezte a felperes részére a munkaköre ellátásához szükséges mértékben, kizárólag munkavégzés céljából – menetlevél vezetése mellett – az alperes tulajdonában lévő és a felperes számára használatba adott minden gépjármű vezetését, amelyre a felperes gépjárművezetői engedéllyel rendelkezik.

[4] A felperes kérelmére az alperes korábbi ügyvezetője, tanúl 2020. február 1. napjától március 11. napjáig szóban, majd e-mail váltás útján engedélyezte az alperes (rendsám1) forgalmi rendszámú Ford Ranger tehergépjárművének magáncélú – munkába járáshoz történő – használatát.

[5] Az alperesnél 2014. január 23. napján megválasztották az üzemi tanács tagjait, köztük a felperest.

[6] Az alperes üzemi tanácsa 2020. január 17. napi ülésén 5 év időtartamra a felperest jelölte az alperes felügyelő bizottságába munkavállalói küldötként.

A alapító neve a 94/2020. (II.20.) számú alapítói határozatában az alperes üzemi tanácsának jelölése alapján az alperes felügyelő bizottságának munkavállalói küldött tagjává választotta a felperest 2020. február 20. napjától 2025. január 9. napjáig. Az alapító utasította az alperes ügyvezetőjét arra, hogy a cégbíróságon a változások átvezetésére irányuló eljárást indítsa meg. Az alperes cégjegyzékében a felügyelő bizottság tagjaként a felperes bejegyzésre került, mint munkavállalói küldött.

[7] Az alperes ügyvezetője 2020. március 1. napjától törvényes képviselő, aki mint megbízó 2020. március 10. napján megbízási szerződést kötött a felperessel, amelyben megbízta a felügyelő bizottsági tagi feladatok ellátásával. A megbízási szerződés a megbízási díjat havi bruttó 140 000 forint összegben rögzítette. A felperes a megbízást elfogadta.

[8] Az alperes 2020. január 28. napján kettő vállalkozási szerződést kötött az (cég neve)-vel, egyrészt fuvarozási, szállítási feladatokra, másrészt az alperes szolgáltatási területén építés-rekonstrukció, ivóvíz vezeték hibaelhárítási munkákhoz kapcsolódóan felmerülő gépi földmunkák végzésére. A fuvarozási, szállítási feladatokra megkötött vállalkozási keretszerződés magában foglalta, hogy a vállalkozó minden esetben köteles a rakományt a szennyvíztisztító telepen az arra kijelölt helyen mérlegelni.

[9] A felperes 2020. augusztus hónapban több napon át helyettesítette (alperesi munkavállaló) építési műszakvezetőt. Ennek során helyszínen is végzett munkát, a napi teljesítéseket a dokumentumokon leigazolta. 2020. augusztus hónapban a műszakvezetők – köztük (alperesi munkavállaló) műszakvezetőt helyettesítő felperes is – az üzemórákat 07:30 időponttól 15:30 időpontig, pénteken 14:30 időpontig igazolták le.

[10] 2020. augusztusban az (cég neve) által kiállított fuvarleveleken feltüntetett munkavégzések kezdő- és záró időpontja között voltak eltérések, az alperes teherportáján vezetett gépjármű indítási és érkezési naplóban (teherporta naplóban) rögzített kezdő- és záró időpontokhoz képest. A teherporta napló adataihoz képest a tehergépjárművek később indultak ki és hamarabb érkeztek be az alperes központi telephelyére. A fuvarleveleken a reggeli időpontok 7:30 órában, míg az érkezési időpontok változóan kerültek rögzítésre. A vállalkozó által rögzített üzemóra a fuvarleveleken alperes részéről leigazolásra került.

2020. augusztusban a felperes leigazolta az (cég neve) által kiállított fuvarleveleket, adott számlákhoz kapcsolódó teljesítésigazolást, a fuvarlevél szerinti üzemórákra adott teljesítés igazolást.

[11] Ebben a hónapban az (rendszer2) és minikotró munkagépek a rekonstrukciós helyszínen voltak tárolva. Az alperes teherportáján készült naplóban egyetlen alkalommal szerepel az (rendszer2) és minikotró munkagép munkájának kezdő-, illetve záró időpontja. A gépüzemnaplóban rögzített üzemórák és a menetleveleken rögzített időpontok között voltak eltérések, többnyire az érkezési időpontokban. A kezdési időpontok csaknem mindig megegyeztek, az 07:30 perc volt.

[12] A helyettesítés ideje alatt a felperes leigazolta az (cég neve) által az építés-rekonstrukciós és üzemzavar nyomán munkagödrök helyreállítási feladataihoz biztosított földmunkagépek és tehergépjárművek üzemnaplóiban rögzített üzemórákat is és az üzemórák számlákhoz kapcsolódó teljesítésigazolását megadta. A felperes nem vetette össze a fuvarleveleken és a gépüzemnaplóban feltüntetett munkavégzések kezdő- és záróidőpontját, az alperesi teherporta naplóban rögzített kezdő- és záró időpontokkal, valamint az

(rendszer2) és minikotrógépek esetében a rekonstrukciós helyszínről az alperes központi telephelyére visszaérkező alperesi munkavállalók által vezetett menetleveleken rögzített kezdő- és záróidőpontokkal.

[13] 2020. augusztusban a szállítást, fuvarozást végző (cég neve) dokumentumai, a becsült tömeg/mennyiségről szóló gépkezelői árufeltöltési nyilatkozat és a mérlegelési eredményt tartalmazó szállítólevél adatai esetileg megegyeztek, azonban voltak eltérések is. A mérleg működött, mérlegelés történt, azonban mérlegjegyet a gép nem adott ki.

[14] 2021. január hónapban az alperes felülvizsgálta a 2020. augusztus havi szállítással, fuvarozással összefüggő dokumentációkat, amelynek eredményéről 2021. január 29. keltezésű „Feljegyzés” készült. Megállapításra került, hogy az építési és rekonstrukciós munkákhoz kapcsolódó rendszeres külső szolgáltatások, azaz a szállítási és fuvarozási feladatok, valamint gépi földmunka végzések esetében a teljesítések igazolása nem a tényleges teljesítéseknek, a vonatkozó szerződésben rögzítetteknek megfelelően történt. Az inert hulladékok mérlegelése esetében feltárt mulasztások, a céges gépjármű engedély nélküli használata, és annak igazoltatása során elkövetett szabálytalanság, a teljesítések igazolásában fellelt eltérések mértéke, számossága alapján a teljesítések ellenőrzését, igazolását végző személy, azaz az ivóvíz hibaelhárítás és építésvezető súlyos mulasztásokat követett el, ezért a munkaviszonyának megszüntetése javasolt.

[15] A vizsgálatot követően az alperes a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette, míg más munkatársai megrovásban részesültek.

[16] Az alperes 2021. február 1. napján kelt azonnali hatályú felmondás indokolása a felperes munkaköri leírására és a 2021. január hónapban lefolytatott ellenőrzés céljára és eredményére történő utalás mellett rögzítette, hogy az alábbiak jutottak az alperes tudomására:

1. Az (cég neve), mint vállalkozó által a 2020. augusztusban, a vizsgált időszakban (továbbiakban „vizsgált időszak”) kiállított és vizsgálat részévé tett fuvarleveleken feltüntetett munkavégzések kezdő- és záró időpontja eltérést mutatott az alperes teherportáján vezetett úgynevezett teherporta naplóban rögzített kezdő- és záróidőpontokhoz képest. Az eltérés ellenére a fuvarlevélben a vállalkozó által rögzített üzemóra alperes részéről leigazolásra került, annak ellenére, hogy a tehergépjárművek a teherporta napló adataival összevetve később indultak ki, és hamarabb érkeztek be az alperes központi telephelyére. A leigazolás folytán a valóságtól eltérő üzemórák kerültek elszámolásra.

2. Az (cég neve), mint vállalkozó által a vizsgált időszakban kiállított és vizsgálat részévé tett, az építés-rekonstrukciós és üzemzavar nyomán keletkezett munkagödrök helyreállítási feladatai ellátásához biztosított földmunkagépek és tehergépjárművek gépüzemnaplóban feltüntetett munkavégzések kezdő- és záró időpontja eltérést mutatott az alperes teherportáján vezetett úgynevezett teherporta naplóban rögzített kezdő- és záró

időpontokhoz képest az 1. pontban már rögzített módon. Az (rendszer2) és minikotró munkagépek rekonstrukciós helyszínen tartása esetében a vállalkozó gépüzemnaplóban rögzített üzemórát az alperes teherportanapló adatai hiányában a rekonstrukciós helyszínről a központi telephelyre visszatérő alperesi munkavállalók által vezetett menetlevelekben rögzített kezdő- és záró időpontokkal vetették össze. Az eltérések ellenére a vállalkozó által rögzített üzemórák az alperes részéről leigazolásra kerültek, így a valóságtól eltérő üzemórák kerültek elszámolásra.

3. A szállítást, fuvarozást végző (cég neve), mint vállalkozó a vizsgált időszakbeli teljesítésével összefüggő további dokumentumok (becsült tömeg/mennyiségről szóló gépkezelői árufeltöltési nyilatkozat és mérlegelési eredményt tartalmazó szállítólevél) áttekintésekor az adatok egybevetésével – tekintettel azok egyezőségére – valószínűsíthető volt a mérlegelés elmaradása, annak ellenére, hogy a mérlegelés a felek közötti szerződéses jogviszony kötelmi eleme volt. A tárolt inert hulladékok mennyiségi nyomkövetése kiemelt jelentőségű, valós adatok hiányában az alperes hulladékbevallási kötelezettségét hibásan teljesíti.

[17] A felmondás tartalmazta, hogy az 1-2. pontokban részletezett üzemórák számához kapcsolódó teljesítés igazolása a felperes munkavállaló munkaköri kötelezettségét képezte, aki a teljesítésigazolást az adatok közötti eltérés ellenére aláírásával megadta, míg a 3. pontban jelölt körülménnyel összefüggésben az alperes megállapította, hogy a felperes a munkaköri leírása szerinti, a szakterületéhez kapcsolódó teljesítmények figyelése, a vállalkozási szerződésből eredő kötelezettség alkalmoszerű helyszíni ellenőrzése kötelezettsége elmulasztásával az alperest a működésével összefüggésben hátrányos helyzetbe hozta.

[18] Az azonnali hatályú felmondás tartalmazta azt is, hogy a felperes az úgynevezett céges gépjárművet erre vonatkozó engedélyező okirat hiányában, a munkáltató szabályzataiban foglaltakat súlyosan megszegve, saját használatra vett igénybe 2020. február elejétől március 11. napjáig, a munkavégzés után azzal hazament, majd másnap reggel azzal indult munkába.

[19] Az azonnali hatályú felmondás indokolása szerint a felperes választott tisztségviselői megbízásai, továbbá a munkaszervezeti hierarchiában elfoglalt helye és munkaköre jellege miatt a felperessel szemben elvárható magatartás az általános magatartási követelményeken túl a munkakörének ellátásához társuló munkáltatói bizalomnak is megfelelő magatartás tanúsítása. A munkáltató által feltárt körülmények nyomán felperessel szemben jelentős mértékű bizalomvesztés következett be.

[20] A munkáltató az intézkedésekor figyelemmel volt a felperessel szemben 2018. augusztus 28. napján kiszabott megrovásra is, ezért a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében döntött a munkaviszony azonnali hatályú megszüntetéséről.

[21] A felperes a munkaviszonya során cafeteria juttatásban részesült, amelynek összege a munkaviszonya megszüntetésekor havi bruttó 26 067 forint volt. A cafeteria juttatás 2022. január 1. napjától havi bruttó 30 000 forint összegre emelkedett.

[22] Az alperes kollektív szerződése szerint a munkavállaló 30 év munkaviszony alapján 1,25 mértékű havi személyi alapbér összegű törzsgárda jutalomban részesülhet.

[23] A alapító neve 358/2021. (12.16.) számú alapítói határozatában döntött a munkaviszonyban álló munkavállalók részére a 2021. év végi jutalom kifizetéséről, és a munkahelyi szakszervezettel 2022. februárban megállapodást kötött a munkavállalók 2022. évi bérfejlesztéséről, a 2022. évi jutalomról és a 2022. évi béren kívüli juttatásról.

[24] A felperes törvényes határidőn belül előterjesztett keresetlevelében az azonnali hatályú felmondás jogellenességére tekintettel az Mt. 83. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozással kérte az alperesnél a munkaviszonyát helyreállítani és kötelezni az alperest elmaradt jövedelem címén 5 760 980 forint és ezen összeg 2021. május 1. napjától járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére.

[25] A felperes állította, hogy a munkaviszonya megszüntetésekor munkavállalói képviselő volt. Az alperes az üzemi tanács jelölését az Mt. 249.§ (1) bekezdés alapján nem kifogásolta, a felügyelőbizottság tagjává választották, az alperessel megbízási szerződést kötött és megbízási díjban részesült. Az azonnali hatályú felmondás indokait nem tartotta valósnak és okszerűnek. Álláspontja szerint a munkaviszonyából eredő lényeges kötelezettségét sem szándékosan, sem súlyos gondatlansággal nem szegte meg, 2020 augusztusban a közel 10 éves gyakorlatnak megfelelően járt el az (cég neve) által kiállított dokumentumok leigazolásakor (azonnali hatályú felmondás 1-2. pontja). Az azonnali hatályú felmondás 3. pontjában megjelölt kötelezettségszegés valóságát vitatta, hivatkozva arra, hogy a mérlegelés nem maradt el. Nem fogadta el azon indokot sem valósnak, mely szerint 2020. február elejétől 2020. március 11. napjáig engedély nélkül vette igénybe a munkába járáshoz az alperes Ford Ranger gépjárművét.

[26] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult.

[27] Álláspontja szerint az azonnali hatályú felmondásban szereplő indokok valósak, és azokból okszerűen következett a munkaviszony megszüntetése. Állította, hogy a felperes munkaköri feladatai közé tartozott a teljesítések igazolása, illetve azok ellenőrzése a műszakvezetők feletteseként legalább szűrőpróbaszerű ellenőrzést kellett volna tartania, a

„valahogyan kialakult gyakorlat helyességét” meg kellett volna vizsgálnia. A mérlegelési kötelezettség teljesítése alól a mérlegjegy kiadás hiánya nem ad felmentést.

A munkaviszony helyreállítása iránti keresetet arra hivatkozással vitatta, hogy az üzemi tanács mandátuma 2019. január 23. napján lejárt és az alperesnél a munkavállalók nem választottak új üzemi tanácsot. Az üzemi tanács részéről az alperesi társaság felügyelő bizottságába felperes munkavállalói küldötként történő jelölése 2020. január 17. napján semmis, hiszen ebben az időpontban már nem volt üzemi tanács. Ebből az is következik, hogy a felperes nem minősülhetett az alperesi felügyelő bizottság tagjának, vagyis munkavállalói képviselőnek a munkaviszonya megszüntetésekor, ezért a munkaviszonya helyreállítását nem kérheti.

Az alperes vitatta a törzsgárda jutalom követelést, mivel az a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó döntéstől függött. A bérfejlesztés tekintetében arra hivatkozott, hogy az differenciáltan került felosztásra, és a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozott annak eldöntése, hogy ki részesül 8% vagy 10% mértékű béremelésben.

[28] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes munkaviszonyát az alperesnél helyreállította és kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek elmaradt jövedelem címén bruttó 4 771 084 forintot, valamint ezen összegnek 2021. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát. Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 190 000 forint perköltséget, valamint a törvényszék gazdasági hivatala felhívására fizessen meg 195 400 forint előlegezett költséget és az adóhatóság felhívására az állam javára 403 200 forint eljárási illetéket.

[29] Az ítélet indokolása szerint az azonnali hatályú felmondás 1. és 2. pontja szerinti indok nem volt okszerű, míg a 3. pont szerinti indok nem volt valós. A bizonyítási eljárás adatai, így a szakértői vélemény és tanú2 vallomása alapján megállapította, hogy az alperes műszakvezetői a fuvarleveleket és a gépnaplókat 2020. július és augusztus hónapban a felperessel egyező módon igazolták le, azaz az alperesnél kialakult gyakorlatnak megfelelően. Az azonnali hatályú felmondás 3. pontja vonatkozásában a szakvélemény és tanú3 tanú vallomásának értékeléseként arra a következtetésre jutott, hogy a mérlegelés megtörtént.

Az elsőfokú bíróság szerint valótlan és okszerűtlen indoka az azonnali hatályú felmondásnak az is, hogy a felperes engedély nélkül, magáncélú használatra vette igénybe az alperesi céges gépjárművet. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperesi azonnali hatályú felmondást jogellenesnek értékelte. Tényként állapította meg, hogy a felperes munkavállalói képviselő volt, az alperes is annak tekintette, mivel az alperes felügyelő bizottságában munkavállalói küldött volt, amelyet alátámasztott a 94/2020. (II.20.) számú alapítói határozat, továbbá az alperes és a felperes által 2020. március 10. napján megkötött megbízási szerződés és az alperes cégnyilvántartásban bejegyzett adatai.

Az elsőfokú bíróság a felperes elmaradt munkabérét és egyéb járandóságait annak figyelembevételével számította ki, hogy a felperes jogosult az elmaradt felügyelőbizottsági tagsági díjra, munkabérre és cafeteria juttatásra, nem jogosult azonban a törzsgárda jutalom és egyéb jutalom összegére, amely a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó adható juttatás volt.

[30] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes fellebbezést nyújtott be és kérte annak a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdés c) és d) pontja szerinti felülbírálata alapján a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján történő megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását.

Az alperes előterjesztette a másodfokú perköltség iránti igényét is.

[31] Alperes hivatkozott a Pp. 346. § (4) bekezdés rendelkezésére és kérte a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállás kiegészítését, valamint annak megváltoztatását

Kifogásolta az ítélet jogi indokolását is, mivel a munkaviszony helyreállítása tekintetében az alperes által kifejtett jogi álláspontot érintően az ítélet nem tartalmaz jogi indokolást. Továbbra is állította, hogy a felperes a keresetlevél benyújtásának időpontjában nem minősült az Mt. 294. § (1) bekezdés e) pontja szerinti munkavállalói képviselőnek.

Alperes szerint az elsőfokú ítéletben a legnagyobb ellentmondás a szakértői megállapításokból levont helytelen következtetéseket érintően van kifejezetten a tekintetben, hogy az elsőfokú bíróság nem találta az azonnali hatályú felmondás okszerű indokának a teherporta napló adataitól való eltérést.

Az azonnali hatályú felmondás 3. indoka vonatkozásában sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat nem ütköztette és nem mérlegelte, továbbá semmilyen indokát nem adta annak, hogy miért tanú3 tanú vallomását fogadta el a meghallgatott más tanúk vallomásával szemben.

Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem vetette össze a tanúvallomást az okirati bizonyítékokkal, melyek alátámasztották, hogy a felperes az alperesi gépjármű saját céljaira történő használatára nem kapott engedélyt.

[32] Az alperes fellebbezése III.4. pontja alatt eljárási szabálysértésekre is hivatkozott, melyek az ügy érdemére is kihatottak. Állította, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban nem terjesztett elő a Pp. 170. § és 173. § rendelkezéseinek megfelelő keresetváltoztatást, továbbá az elsőfokú bíróság a perfelvételt anélkül zárta le, hogy lehetőséget biztosított volna az alperes részére a válasziratra vonatkozó perfelvételi nyilatkozata megtételére.

[33] A felperes fellebbezési ellenkérelme az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalására irányult.

[34] A felperes szerint az azonnali hatályú felmondás 1-3. indokai nem a felperes munkakörébe tartozó munkavégzést kifogásolták, hanem a helyettesítéssel összefüggő feladatvégzést. Emellett álláspontja szerint vizsgálendő volt az, hogy a felperes a helyettesítés alkalmával a korábban kialakult szakmai gyakorlatnak megfelelően végezte-e a feladatait.

A visszahelyezés kérdéskörével kapcsolatban hivatkozott arra, hogy az Mt. 27. § (1) bekezdésben szabályozott semmisségi ok kétoldalú megállapodásra vonatkozhat, jelen esetben azonban az alperes a jelöltállítás esetleges szabálytalanságára hivatkozik. A Ptk.

3:125. § szerint az üzemi tanács csak jelöltet állít, akit a tulajdonos választ a felügyelő bizottság tagjává. Az alapító határozatával a felperest a felügyelő bizottság tagjának megválasztották és bejegyezték a közhiteles cégjegyzékbe. Ezt követően kötötték meg a felek a megbízási szerződést, amely nem ütközött munkajogi szabályba.

[35] A fellebbezési eljárásban az ítéltábla az alperes fellebbezésében foglaltak, továbbá a Pp. 370. § (1) bekezdés és Pp. 371. § (1) bekezdés b) pont, valamint a Pp. 369. § (4) bekezdésében adott jogszabályi felhatalmazás alapján rögzített anyagi pervezetési jogkörében eljárva tájékoztatta a feleket, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 237. § (1) bekezdésében meghatározott közreműködési kötelezettsége teljesítésének hiányában a perfelvétel nem volt teljes körű, mint ahogyan az elsőfokú bíróságnak az érdemi szakban mutatott közrehatási tevékenysége sem volt megfelelő. Erre tekintettel az ítéltábla lehetőséget biztosított a feleknek – elsősorban a felperesnek – további nyilatkozata megtételére.

[36] A felperes ezt követően előterjesztette a keresetváltoztatását, melyben az Mt. 83. § (1) bekezdés d) pont alapján az azonnali hatályú felmondás jogellenességére tekintettel kérte a felperes munkaviszonyát helyreállítani, és az Mt. 83. § (3) bekezdés alapján kötelezni az alperest elmaradt jövedelem címén 2 161 080 forint, elmaradt megbízási díj címén 2 240 000 forint és elmaradt cafeteria juttatás címén 370 004 forint, azaz mindösszesen 4 771 084 forint, valamint ezen összeg 2021. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére.

[37] Az alperes a másodfokú eljárásban előterjesztett keresetváltoztatásra vonatkozó nyilatkozatában a kereset jogalapját illetően fenntartotta az írásbeli ellenkérelmében és az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataiban foglalt jogi álláspontját, azzal, hogy a keresetváltoztatás összecszerűség nem vitatta.

[38] A fellebbezés nem megalapozott.

[39] Az elsőfokú eljárásban lényeges eljárási szabálysértés, mely az ítélet kötelező hatályon kívül helyezését eredményezte volna, nem történt, ezért az ítéltábla a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján a felülbírálati jogkörét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[40] Az alperes fellebbezése a bizonyítás eredményének felülmérlegelésére irányult, annak hiányosságait, következetlenségét állítva. Az ítéltábla meglátása szerint az elsőfokú bíróság a perben beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében megfelelően értékelve, a bizonyító erejüket helyesen mérlegelve állapította meg a tényállást, amelynek kiegészítése, megváltoztatása nem indokolt. Az elsőfokú bíróság a tényállást a Pp. 279. § (1) bekezdés alapján helyesen állapította meg, az az ítéltábla döntésének is alapját képezte.

[41] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolása azonban kiegészítésre szorul annyiban, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka tekintetében az Mt. 78. § (1) bekezdés a) és b) pontban előírt tényállási elemek egyenkénti vizsgálata nem váltható ki az okszerűsége összefoglalóan hivatkozással. Az a) pontra hivatkozó megszüntető jognyilatkozat jogszerűsége értékelésekor az együttes feltételeket külön-külön, majd azokat összevetve kell vizsgálni. Így nem mellőzhető annak önálló vizsgálata, mely szerint:

- a munkaviszonyból származó kötelezettség lényeges volt-e, és
- a másik fél a lényeges kötelezettségét szándékosan, vagy gondatlanul szegte-e meg, és
- a kötelezettség megszegése jelentős mértékű volt-e (ezek együttes feltételek).

Egymagában az okszerűség vizsgálata (a valóság mellett) a felmondásnál értelmezhető, így az a) pont szerinti kötelezettségszegéssel indokolt azonnali hatályú felmondásnál az okszerűség vizsgálata szükségtelen, a tényállási elemek egyenkénti és együttes vizsgálata teszi lehetővé a jognyilatkozat jogszerűsége vagy jogellenessége jogkövetkezményei alkalmazását. Az okszerűség többlettényállási elemet jelenthet a konjunktív feltételek mellett (de nem helyett) (Kúria Joggyakorlat-elemző csoport „A felmondások és azonnali hatályú felmondások gyakorlata” című jelentése 28-29. oldal).

[42] A felperes személyes előadása, az okiratok és a tanúk vallomása alapján tényként volt megállapítható, hogy a felperes 2020 augusztusban – több munkanapon – a műszakvezető helyettesítésekor a munkaköri feladatát látta le, azaz tévesen állította, hogy az azonnali hatályú felmondásban megjelölt feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségszegés nem jelentette a munkaköri kötelezettsége megszegését. A helyettesített műszakvezető munkaköri feladatai a helyettesítés során a felperes munkaköri feladatait képezték.

[43] Vizsgálandó volt azonban az azonnali hatályú felmondás indokolása 1-2. pontja alatt megjelölt kötelezettségszegések tekintetében a felperes által hivatkozott közel 10 éves gyakorlat. E tekintetben maga az alperes nyilatkozatai is arra utaltak, hogy a „valahogyan kialakult gyakorlat”, azaz nem egyedi eljárás helyességét kellett volna a műszakvezetők felettesének minősülő felperesnek az ellenőrzése során vizsgálnia. Kiemelendő, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában [100] - [103] pont alatt részletesen értékelte a szakvélemény megállapításait, azokat az elsőfokú eljárás során az alperes érdemben nem vitatta, és a fellebbezésében sem kifogásolta. A szakvélemény, mint bizonyíték nem csak az adatokban tapasztalható eltéréseket igazolta, hanem az alperesnél működő gyakorlat tényét is, amely befolyásolja a felperesi kötelezettségszegés jelentőségét, mértékét és a felperes vétkessége súlyának megállapítását.

[44] Az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pont értelmében a munkavállaló köteles munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni.

[45] Az azonnali hatályú felmondás indokolása 1-2. pontja alatt felperesnek felrótt feladatellátás megfelelt az alperesnél kialakult szokásnak és emellett nem állapítható meg a felperes súlyos gondatlansága sem. A felperes legfeljebb enyhe gondatlansággal járt el, hiszen a tőle elvárható gondosság kifejtése mellett elkerülhette volna az üzemórák valóságtól eltérő leigazolását, és az ehhez kapcsolódó – így nem valós – teljesítés leigazolását. Összességében az azonnali hatályú felmondás törvényi alapjául meghatározott konjunktív feltételek nem voltak megállapíthatóak.

[46] Az ítéltábla értékelése szerint az azonnali hatályú felmondás indoka 3. pontja alatt megjelölt kötelezettségszegés tekintetében az alperes a Pp. 265. § (1) bekezdésében meghatározott bizonyítási érdekének megfelelően nem bizonyította, hogy a mérlegelés elmaradt, illetve, hogy azt a felperes nem ellenőrizte megfelelően. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában helytállóan értékelte a szakértő megállapításait és a tanúk vallomását, az alperes fellebbezésében előadottak nem fogtak helyt.

[47] Az ítéltábla az azonnali hatályú felmondás azon indoka vonatkozásban, amely az alperesi céges gépjármű magánjellegű használatát róta fel a felperesnek, visszautal a már korábban hivatkozott indokokra. Az alperes bizonyítási kötelezettsége volt igazolni, hogy e tekintetben is megállapítható a legalább súlyosan gondatlan, jelentős mértékű, lényeges kötelezettségszegés. E vonatkozásban szükséges rámutatni arra is, hogy 2020. március 1. napjától az alperes ügyvezetője törvényes képviselő volt, azonban az alperes szabályzatában, valamint ügyvezetői utasításában foglaltaknak megfelelően nem járt el az alperesi gépjármű magáncélú használata megszüntetése iránt és azt csak közel egy év elteltével róta fel a felperesnek. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a kötelezettségszegés még annak megállapítása esetén sem eredményezné a közel harminc éves munkaviszony azonnali hatályú megszüntetését, figyelemmel arra, hogy a további törvényi feltételek fennállása nem állapítható meg.

[48] Az ítéltábla mindezek alapján arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy a felperes minősített kötelezettségszegést nem követett el.

[49] Az ítéltáblának a fellebbezésre figyelemmel vizsgálnia kellett az elsőfokú bíróság ítéletének az azonnali hatályú felmondás jogellenessége jogkövetkezményeként a felperes munkaviszonyának helyreállítására vonatkozó rendelkezését is.

[50] A peres felek által nem vitatott – és okirattal is igazolt – tény, hogy a felperes az alperes felügyelő bizottságának munkavállaló képviselője volt 2020. február 20. napjától. Az Mt. 294. § (1) bekezdés e) pont rendelkezése egyértelműen akként rendelkezik, hogy munkavállalói képviselő a gazdasági társaság felügyelő bizottságának munkavállaló képviselője. Az alperes alapítói határozata és a hivatkozott jogszabályi rendelkezés együttes értelmezéséből következően a felperes, mint munkavállalói képviselő megalapozottan kérelmezte az Mt. 83. § (1) bekezdés d) pont rendelkezésére hivatkozással a munkaviszonya

helyreállítását. A törvényi feltétel fennállása esetén a bíróságnak nincs mérlegelési lehetősége, a munkaviszonyt helyre kell állítania. A munkaügyi perben a bíróság nem vizsgálhatta az üzemi tanács jelöltállítását, az alperes alapítói határozata, továbbá az alperes és a felperes, mint felügyelőbizottsági tag között létrejött megbízási szerződés jogszerűségét. Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a felperes által érvényesített munkajogi igény tekintetében jelentőséggel bír az, hogy az üzemi tanács munkavállalói küldöttjelölése, illetve az alperes alapítói határozata és a peres felek által kötött megbízási szerződés, mint az Mt. 236. § (3) bekezdésébe és a Ptk. 3:125. § (1) bekezdésébe ütköző, semmis.

[51] Az Mt. 236. § (3) bekezdése szerint az üzemi tanácsot 5 évre választják.

[52] A Ptk. 3:125. § (1) bekezdés értelmében a munkavállalói küldötteket az üzemi tanács jelöli a munkavállalók sorából a gazdasági társaságnál működő szakszervezetek véleményének figyelembevételével. A munkavállalói küldött munkaviszonyának megszűnésével felügyelőbizottsági tagsága is megszűnik.

[53] Az ítéltábla meggyőződése szerint az Mt. 294. § (1) bekezdés e) pontjának helyes értelmezéséből fakadóan az Mt. 83. § (1) bekezdés d) pontjára alapított igény a munkáltató felügyelőbizottságának munkavállaló képviselőjét illeti meg, amely a felügyelőbizottság tagjává történt választáson alapul. A felperes megválasztását maga az alperes sem vitatta, és ezt az alperes alapító okirata is alátámasztotta. Az alperesnek volt törvényi lehetősége arra, hogy a Ptk. 3:125. § (2) bekezdés rendelkezésére hivatkozással az üzemi tanács által jelölt munkavállalóval szemben hivatkozzon az üzemi tanács megszűnésére, mint a megválasztást kizáró okra, azonban ezt nem tette meg, a felperest a felügyelőbizottság tagjává választotta, majd az alperes új ügyvezetője, törvényes képviselő a felperessel megbízási szerződést kötött és ennek megfelelően az alperes a felperesnek felügyelőbizottsági tagi tevékenységére figyelemmel havonta megbízási díjat fizetett. Az alperesnek volt arra is jogszabályi lehetősége, hogy amennyiben a munkavállalói képviselő jelölését sérelmezi, úgy a törvénysértő helyzet megszüntetése érdekében a megfelelő intézkedést tegye, ilyen azonban nem történt. A megválasztás szabályszerűsége munkaügyi perben nem vitatható. Az ítéltábla a fentieken túl rámutat arra is, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondás indoklásában külön kiemelte a felperes választott tisztségviselői megbízását, és erre alapozva a felperestől elvárható – az általános magatartási követelményeket meghaladó – magatartás tanúsítása hiányát, melyet utóbb szintén nem tehet kérdésessé.

[54] Az előzőekben kifejtett indokolással az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását kiegészítve az ítéltábla a felperesnek a munkaviszonya helyreállítása iránt előterjesztett keresetének helyt adó elsőfokú ítéleti rendelkezést érdemben helyesnek találta.

[55] A fenti indokok alapján az ítéltábla – a másodfokú eljárásban előterjesztett keresetváltoztatásra és az arra vonatkozó alperesi nyilatkozatra is figyelemmel – az elsőfokú

bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdés rendelkezése szerint helybenhagyta, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet – 2023. január 1. napjától a 26/2022. (XII.6.) IM rendelettel módosított – 3. § (2) bekezdése alapján pontosított illeték fizetésére vonatkozó rendelkezés mellett.

[56] A bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes alperest a pernyertes felperes által felszámított és megfelelően igazolt másodfokú perköltség megfizetésére.

[57] A bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdés és a 102. § (1) bekezdés rendelkezéseire figyelemmel a pervesztesnek minősülő alperest kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdés szerinti összegben feljegyzett fellebbezési illeték megtérítésére.

[58] A bíróság tájékoztatja az alperest, hogy az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ban megállapított Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedésétől számított hatvanadik napon válik esedékessé. Az alperes, mint fizetésre kötelezett az illeték fizetésére történő felhívásnak önként köteles eleget tenni a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni. Az alperesnek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlára kell megfizetnie az eljárási illetéket, közleményként feltüntetve a jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint az alperes adóazonosító számát.

Debrecen, 2023. január 31.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró